

DEBRECENI ÚJSÁG

FLÓFIZETÉSI AR:
 Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — t.
 Vidéken: „ 9 „ „ 4 „ 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

A delegáció munkája.

A közös költség megvitatására és megállapítására hivatott országos bizottságok befejezik idei működésüket. A tömérdek milliót megszavazzák a nép képviselői s a katonák dusan megrakott táskával, bizalmi nyilatkozatok és mosolygó hajlongások között térnek vissza oda, ahonnan jöttek, hazájukba — Bécsbe.

A nép, az istenadta nép, majd kiizzadja az új katonai terhet. Kiizzadja, ha össze nem roskad vagy ki nem vándorol. Kiizzadja, ha a jó Isten termést ad, a mire az idén rettentő gyöngye kilátás van. S kiizzadja végül minden körülmények között, mert végre is azért vagyunk itt, hogy vérezzünk a hazáért.

De szó, a mi szó: az a munka, a melyet a delegáció tényleg elvéggez, sehogyan sincs arányban a feladat nagyságával, a mely rá bízva van. A delegációnak az idén több mint egy félmilliárd koronáról kellett intézkednie egy rendkívül bonyodalmas és sokoldalú költségvetésre egyrészt, az új beruházásra, felszerelésre és fegyverkezésekre másrészt. És ezen a roppant összegben, bonyodalmon és sokoldalúságon, régi szükségleten és új követeléseken gyorsan, sebesen siklik át a delegáció.

A gyors menetelés, a jelszó s a löfstrit dicsérettel és kitüntetéssel jár, a tiszt urak és a legénység

számára egyaránt. Nem kell kellemtelenkedni: ez a (hallgatag) utasítása a kormánypárti delegátusoknak. Az ellenzék meg nem kellemtelenkedhetik, mert ellenzék nincs.

Az ellenőrzés tisztét teljesíteni a delegációban nem könnyű feladat. Nagy fáradságot, nagy szorgalmat, komoly odaadást és őszinte munkakedvet kíván. Ugyancsak el kell merülni a katonai költségvetés szövevényeibe, hogy az ember el tudjon igazodni benne s alapos tanulmányokat kell végezni, hogy az ember értelmesen hozzászólhasson a katonai kérdések szervezeti, pénzügyi, avagy technikai részéhez. Hogy valamennyihez hozzászólhasson és bírálatot is tudjon mondani: ehhez még több munka, tanulmány és fáradság volna szükséges.

Ki az, a ki minderre ráadja a fejét? Ki olyan lelkiismeretes? Ki olyan munkaszerető? S kinek van meg a kellő képzettsége, szemhátára, ismeretköre a katonai követelések kellő áttekintésére és megértésére.

Egész sereg kiváló emberünk, aki ott ül a delegációban, hallgat — politikából. A többség pedig ki van rendelve: szavazni. S mint-hogy a delegáció tagjának lenni kiváltság és kitüntetés, a tisztelt delegátusok zöme egy világért sem törli magát, hogy valamit tanuljon és megértsen, mert hiszen a tanulás és megértés csak zavarhatná kirendeltségének betöltésében, a

mely bölcs hallgatásból és simaszavazásból áll. Uram fia, ha valamelyik delegátus tulságosan szorgalmas találna lenni s fogas kérdésekkel zavarná a közös hatalmasságok kalkulussait: ezzel még veszélyeztetné delegátusi méltóságát.

A magyar delegáció pedig vajmi ritkán állott föladata magaslatán. Rendes költségvetési vita ott emberemlékezet óta nem volt; csak a több-követelést tárgyalják mindig felületesen és igaz hozzáértés nélkül rendszerint. Az előadók a hivatalosan kapott adatokat terjesztik elő, évről-évre ugyan azzal a beszéddel, talán ugyan azokkal a szavakkal is. A delegátusok pedig közkeletű általános kérdésekkel foglalkoznak, mint az iparpártolás, a lóavatás, a szállítás stb., vagy pedig közjogi sérelmeket vitatnak. Olyan delegátus, aki szakszerűen hozzászól a dolog velejéhez, ritka, mint a fehér holló.

Igen ám, de az ilyen ember nem vállalkozik figurás szerepre sehol és soha, hanem igen is keményen munkához lát, hogy komolyan teljesítse kötelességét azon a helyen, ahová áll s a melyet betölteni hivatva van.

A delegációból.

A magyar delegáció ülését tíz órakor nyitotta meg Széll Kálmán elnök. A napirend első tárgya a tengerészeti költségvetés végleges magatartása volt. Ezután elfo-

A száraz udvarló.

A szt.-louis-i kiállításra most egész Amerikából tódulnak az emberek s megtörtént a napokban, hogy egy neworleansi gyapotkrózus leányával a Misszisszipin fölfelé hajóval tette meg az utat. Természetes, hogy a milliomos szép leánynak, a ki azonfelül még szellemes is volt, a hajón udvarlói akadtak. Egyszerre öt fiatal ember kezdte csapni körülötte a szelet, s miután valamennyien rendes, elfogadható jelöltek voltak, a fiatal hölgy nagy zavarban volt, mert nem tudta, hogy melyiknek adjon előnyt. Utközben a leány nagy barátságot kötött a hajó kapitányával is, a ki egyenes, szókimondó természetével nagyon megnyerte a fiatal hölgy rokonszenvét. Lehet ugyan, hogy ennek a rokonszenvnek más egyébb alapja is volt; a kapitányt ugyanis nem holmi dörmögős vén medvének kell képzelni, hanem egy hatalmas termetű bronzképzű legénynek, a ki mindössze harminékét-harminchárom esztendősen lehetett.

Egy napon a fiatal hölgy ott állott a

parancsnoki hid közelében és a kapitány-nyal beszélgetett.

— Igazán nem tudom már, mit csináljak kedves kapitány, mondta szeretetreméltó bizalmaskodással. — Öten is udvarolnak nekem és mind az öt gentleman kifogástalan. Melyik szeret már most igazán és melyik akarja a pénzemet.

— Azt nagyon könnyű megtudni miss, — felelt a kapitány. — Én mindjárt meglassítom a hajó menetét, ön pedig véletlenül beleszédül a vízbe, már most az öt közül a ki utána ugrik, az az igazi. Baj nem lesz, ne féljen. Két pillanat múlva ha más nem, én magam hozom vissza a fedélzetre.

A miss nevetett és a következő pillanatban stoppolni kezdett a hajó. Aztán egy kiáltás és a szép leány eltűnt a habokban. Természetesen nagy lett a riadalom a hajón és mindenki fejét vesztette. Egy másodpernyi idő után azonban ismét négy zuhanás hallatszott csaknem egyszerre s a szép leány udvarlói közül négy vetette magát a habokba, hogy megmentse a ful-

doklót. A dologból azonban az lett, hogy a négy lovagot magát is úgy kellett a matrózoknak kihalászni, míg a kapitány a miszt emelte a mentőesónakba. Az ötödik udvarló fejesóválva nézte a jelenetet a fedélzetről. Mikor aztán az egész társaság szárazon volt, a víztől csepegő miss nevetve fordult a kapitány felé.

— Nos captain? Hát mit tegyek most? Nézze, önön kívül még négy vizes.

A kapitány megcsóválta a fejét és egy pillanatig habozott a felelettel; aztán pedig kurtán azt mondta:

— Legjobb lesz talán, ha ezt a száraz gentlemant választja. — Az ötödiket!...

— És ha én önt választanám captain? — kérdezte a miss hunyorgatva.

A kapitány megnézte az óráját: Három óra múlva kikötőben leszünk. Addig felöltözhet ön miss. Én is felhuzom parádés bluzomat, aztán mehetünk az anyakönyvvezetőhöz.

— Well! — mondta a miss és visszavonult öltözködni.

Nagyobb kölcsönöket a birtok értékének $\frac{3}{4}$ részéig és a legkisebb kamatláb kiszámítása mellett **gyorsan kioszközöl**

Hartstein Kálmán

bank- és váltó-üzlete.

Piac-utca 83. szám

Debrecen.

gadták végszerkezetben a zárszámadásokat és a megszállott tartományok budgetjét. A határozatokat közlik a birodalmi tanácsban képviselt országok bizottságával. Ezután az egyeztető, hetes albizottság jelentése következett.

Münnich Aurél előadó: Tisztelt országos bizottság! A kiküldött hetes albizottság kötelességszerűleg megvizsgálta a határozatokat, a melyeket az osztrák országos bizottság hozott, minnek folytán van szerencsém a következő jelentést előterjeszteni.

Az egyeztető hetes albizottság a mai napon tartott ülésében összehasonlítván a két országos bizottságnak, először az osztrák-magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1905. évi előirányzata, másodsor a Boszniában, Hercegovinában és a Lim területén lévő parancsnokságok, csapatok s intézetek 1905. évi rendkívüli hadseregi szükségletének fedezése, 3. a hadsereg 1904. és 1905. évi szükségletéhez engedélyezendő rendkívüli hitelek, 4. a hadi tengerészet 1904. és 1905. évi szükségleteihez engedélyezendő rendkívüli hitelek, 5. az 1904. évi póthitelek, 6. a külügyminisztérium 1903. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett póthitelek felhasználási és elszámolási határidejének kiterjesztése, 7. a hadsereg 1900. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett 1, továbbá a hadsereg 1901., illetve 1902. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett néhány hitel felszámolási és elszámolási határidejének kiterjesztése, 8. a haditengerészet 1902., illetve 1903. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett egy-egy, továbbá a haditengerészet 1903. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett két hitel felhasználási és elszámolási határidejének kiterjesztése, 9. edszor a haditengerészet 1903., illetve 1904. évi szükségletéhez engedélyezett egy-egy összeg rendeltetésének kibővítése, végül 10. szor a közös kiadások és bevételek 1902-ik évi zárszámadása tárgyában hozott határozatait, azokat mindenben egyezőkné és a törvény értelmében összhangban lévőknek találta, minél fogva a hozott határozatoknak legfelsőbb jóváhagyás alá való terjesztését tisztelettel javasolja.

Van-e valakinek észrevétele ezen jelentésre nézve? (Nincs!) Ha senkinek nincs észrevétele s ha szólni senki sem kíván, akkor ezen jelentés alapján az országos bizottság nevében konstatálom, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok bizottsága által és a magyar országos bizottság által hozott határozatok között eltérés nincs; azok mindenben összhangzóak és így arról, hogy ezen határozatok mindenben összhangzóak a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok delegációját ízenet alakjában értesíteni fogjuk. A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok delegációjától hasonló üzenetet kell kapnunk, hogy a határozatoknak teljes összhangzását konstatáljuk. E célból még egy ülés tartása válik szükségessé, a midőn ezen delegációnak ülészaka be is fog zártni. Ezen ülést ma délután egy órára vagyok bátor kintüzní, a mikorra kérem az országos bizottság tisztelt tagjainak szives megjelenését. Hogy emől a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok országos bizottságának elnökségét értesíthessük, kérom a mai ülés jegykönyvének azonnal való hitelesítését. A hitelesítés megtörténte után az ülés véget ért.

Egyház és iskola.

A konvent bizottságai. A konvent gyűlése Debrecenből a következő tagokat

választotta be bizottságaiba: Gróf Degenfeld Józsefet, Kiss Áront és Zsigmond Sándort az egyházalkotmányiba, Sass Bélát és Dávidházy Jánost a lelkesválasztásiba, Dóci Imrét a köznevelésügyibe. A zsinat-előkészítő tizes albizottságnak Debrecenből gróf Degenfeld József, Zsigmond Sándor és Sass Béla lettek tagjai. A misszióügyi és tőkesegélyosztó bizottságok gróf Degenfeldet választották meg elnökükké; Dóci Imrét az iskolaügyi, Zsigmond Sándort pedig a misszióügyi bizottság előadóvá választotta.

Június 8. Ferencz József magyar királylyá koronáztatásának tegnapi, harminchetedik évfordulóját kegyeletesen ünnepelték meg az izraelita iskolában is. — Az ünnepély a Hymnus elénekésével kezdődött, majd Kuti Zsigmond igazgató lelkes beszédben méltatta a nap jelentőségét. Mőzes Amália, Nagy Margit, Szász Pál, Barta Károly, Geiger Hilda és Hidvéger Juliska pedig szavaltak. Az ünnepélyt a Szózat elénekése zárta be.

A háború.

— Távirati tudósítás. —

Tokio, jun. 7.

D. u. 5 óra 45 perc.

Orosz előcsapatok közelednek Gensan felé. Egy kisebb ütközetben öt orosz elesett, a japánoknak nem volt veszteségük. Az esős idő megkezdődött. Vasárnap este szétrombolták az egyetemet, a mérnök és tengerészeti palotát.

Páris, június 6.

Este 7 óra 30 perc.

Stössel tábornok kísérő levelet kért Kuroki tábornoktól Cuverville francia tengeri attasé részére, a kit Port-Arturban fülbaja miatt megoperáltak és a kinek sürgősen Európába kell visszautaznia. Remélik, hogy Kuroki — a ki csak a napokban gyógyult fel betegségéből — előzékeny lesz és a kísérő levelet megadja.

Liaojang, jun. 6.

Itt az a hír kering, hogy az oroszok sikeres kirohanást intéztek Port-Arturból. Bár nagy veszteség árán, de elűzték a japán hajókat. Ez a hír még megerősítést vár.

VIDÉK.

Leégett sörgyár.

— Saját tudósítónktól. —

Podheringen június hó 6-án hajnalban tűz ütött ki. Leégett a községben levő gróf Schönborn Károly tulajdonát képező sörgyár, a gyárigazgató lakása, a sörgyári vendéglő s más melléképületek, ezenkívül leégett még 10 gazdának a háza és melléképületei.

A tűz keletkezésének oka valószínűleg gondatlanság. A tűz oltását nagyban nehezítette azon körülmény, hogy sem a sörgyár, sem pedig a község a szükséges tűzoltószerekkel nem rendelkezett, a mivel rendelkezett is, hasznavehetetlen volt.

A kár mintegy 120.000 koronát tesz ki, a mely azonban, minthogy a leégett épületek és felszerelések biztosítva voltak, megtérül.

Nagy-Léta község országos vásárjai. Nagy-Léta község Biharmegye alispánja útján feliratot küldött a kereskedelemügyi miniszterhez, a melyben három rendes országos vásárja mellett egy negyedik megtartásának engedélyezését kérte. A kereskedelemügyi miniszter tegnap küldött

leiratában tudatta a községgel, hogy a kérelmet nem teljesítheti. A másik kérelmet azonban, mely a község vásárnapjainak eltolását kéri, teljesíthetőnek tartja, de ezeknek a vásároknak a debreceni Szent György, Dénes és Antal napi vásárokat nem szabad megelőzni.

Országjáró kis fiu. Szentestől írják: Varga Pali 7 éves tiszakürti gyerek szombaton elhatározta, hogy Szegeden szolgáló édes anyját meglátogatja, ha török-szakad is. A tutajos oláhokat kérte meg, hogy vigyék el Szegedre. Az oláhok föl is vették a tutajra és Csongrádig elvitték. Ott azonban a tutaj elment és Varga Pali jármt nélkül maradt. Megindult tehát gyalogszerrel mindenütt a Tisza mellett, mert végre — mint ő mondja — Szeged a Tisza partján van, egyszer csak oda ér; a hol anyja lakik. Szentestől Tóth János vármegyei utásznak feltűnt a gyalogjáró csőppesség, vallatóra fogta s mikor megtudta, hogy mi szándékban van, behoza a rendőrségre. A rendőrség a gyereket magánál tartotta, aztán sürgőnyt küldött Tiszakürtön lakó nagyanyjához, a ki tegnap el is ment a kalandos gyermekért.

Öngyilkosság a félelem miatt. Diószegen egy 12 esztendősi fiu, Kovács Gábor felakasztotta magát s meghalt. Öngyilkosságának előzménye megható, naiv történet. Néhány hatost biztak rá a szülei azzal az utasítással, hogy azt vigye el a község tanítójának. A fiu a pénzt elvesztette s félve szülei haragjától, felakasztotta magát. Az öngyilkos gyermeket nagy részvét mellett temették el.

A vasutasok sztrájkja.

— A főtárgyalás ötödik napja. —

A királyi ügyész vádbeszéde.

A tárgyalás megnyitása után dr. Geszty Andor királyi ügyész a következő vádbeszédet mondotta el:

Igaz fájdalommal teljesítem ezuttal közzvádli kötelességemet, hiszen ez a menthetetlen tény, mely ennek a pörnek megindítását parancsoló kötelességgé tette, nem csak a nyomában felhalmozódott, kiszámíthatatlan anyagi kárnál fogva marad szomorú nevezetességünk. En, tekintetes kir. törvényszék nagyobb szerencsétlenségnek, végzetesebb bajnak, azt a valósággal fejvesztett anarkiát tartom, melynek losujtó képével nemzeti társadalmunk e minden tekintetben jelentékeny rétegének erkölcsi világa dőbentett meg.

Az állami alkalmazottaknak egész nagy testülete, az államvasutak alkalmazottainak ezrei és ezrei, kikre az állam és a nagyközönség legéletbevágóbb anyagi érdekei bíznak, fölesketett tisztviselők, közhivatalnokok, szolgálati helyeiket rutul eszerben hagyva, eskü szentségével vállalt, hivatali kötelességeiknek megtagadására ragadtatták magukat.

Gazdasági életünket alig érthette nagyobb csapás a vasuti forgalom megszűntetésénél. Milliókra megy a kár, melyet okozott. Milliókra, melyek elpusztultak s többé nem pótolhatók. Az ország a dermedtség állapotába jutott. Kikapcsolódott az eleven forgalomból. A bizalom, mely e leghatalmasabb milliárdokat kezelő gazdasági tényezőnk, a magyar államvasutakat méltán megillette s mely legbecesebb értéke, a külfölddel szemben pedig az országnak is életföltétele, alapján rendült meg. Egy ország, melyet oda fektettek a halálos ágyba, saját fiai tudatosan, szándékosan, a tébolyhoz közel járó könnyelműséggel el-

TOLNAIDÁNIEL Tavaszi és nyári czipők, remek

— czipő-áruháza —

DEBRECEN, PIACZ. 49. SZ. POSTÁVAL SZEMBEN.

formákban

megérkeztek

vágva a nemzetközi kapcsolatokat, melyekkel a művelt világhoz oda forrasztottuk magunkat, pellengérré állítva bennünket, a világ népei előtt. Ezt tették, idesodorták a vádlottak az államvasuti alkalmazottakat. Ide sodorták pedig éppen abban a minőségükben, a melyre alapított bizodalommal létérdekeiket tette le kezeikbe az államhatalom. Ertem ez alatt az ő közhivatalnoki minőségüket.

A vádlottak egymással összebeszélve megszegték közhivatalnoki kötelességüket. Ez a vád.

A törvény értelmében a vasutasok közhivatalnokok.

Élethivatásuk nem csak a kezelésükre és felügyeletükre bizott vagy állam jellegénél, de az általuk megvalósított állami feladatánál fogva is minden tekintetben és különösen közérdekű. Különös megbízatásuknál fogva pedig tényleg hatósági teendők teljesítésére is kötelezettek.

Magának e tettek elkövetése azt hiszem, bizonyításra nem szorul, annyira köztudomású.

Az ugynevezett sztrájkok gondolata, melyet a büntett elkövetésével valósítottak meg, nem volt új a bünbe sodort államvasuti alkalmazottak között. Néhány hónapi izgatás edzette a sziveket a sztrájk végrehajtására. A sajtó egy része már februárban kapta fel az eszmét és izgatott megvalósítására. A március 25-iki angyalföldi értekezleten Veréb Mihály és Kardos Antal, az április 18-iki gyűlésen pedig Turcsányi Pál egészen nyíltan beszélt a sztrájkokról. A fogadalmi nyilatkozat, melynek aláírói férfiai becsületükön kívül minden elszántságukat kötötték le s melyet Faludy József szövegezett és terjesztett s a szolidaritás kimondása is egyenesen sztrájkra célzott.

Csupán lelketlen emberek kellettek még, akik a szörnyeteget életre keltsék. — Csupán a jeladás volt még hátra. Már most kétségtelen, hogy a forgalom megszüntetése tényleg bekövetkezett. Evégből az államvasuti alkalmazottak s velük együtt Margulit, Turcsányi, Sarlay, Lorber és Potinea kivételével a vádlottak szolgálati helyeiket engedély nélkül elhagyták és hivatali kötelességeik teljesítését a forgalom megállításának nyilvánvaló célzatával beszüntették.

Mert ugy-e bár, tekintetes királyi törvényszék, az ugynevezett sztrájkolóknak ezrei akkor sem tértek vissza helyeikre, akkor sem állottak munkába, amikor itt Budapesten bizonyosságot szereztek arról, hogy a nagygyűlést nem tarthatják meg. Ha a kötelességteljesítésnek ez a megszüntetése igaz, aminthogy ez mindenki előtt tisztán áll s ezt nem egy, nem kettő, hanem tízezer s tán több alkalmazott, még pedig szolgálatban levő, szolgálatra kirendelt alkalmazott egyszerre, ugyanegy jeladásra, ugyanazon vezetés mellett, nyilvánvaló összebeszélés következtében, azzal az eltökélt szándékkal tette meg és folytatta napokon át, hogy akaratának feltétlenül érvényt szerez; ugy kétségtelen, hogy itt nem közönséges mulasztásról, nem egyszeri elmaradásról van szó, mert itt az akarat egyenesen a hivatali kötelesség teljesítésének megtagadására, mint a közös cél megvalósításának vélt eszköze, irányult s az eredmény tényleg a kötelesség teljesítésének megtagadásával létesült.

A B. T. K. 480. §-ában felhívásról egyáltalán nincs szó.

Azt, hogy a hivatali kötelesség teljesítésének megtagadása okvetlenül felhívást tételezne föl: annál kevésbé ismerhetem el, mert ha a törvény a hivatali kötelesség teljesítésének megtagadását csupán arra az

esetre kívánta volna korlátozni, ha felhívás történik, ugy ezt világosan ki is fejezné.

De én ismerem tekintetes királyi törvényszék egy felhívást, ismerem egy magasabb erkölcsi parancsot, mely a hivatali működés egész tartamára s a hivatali kötelesség összeségére szól s melynek teljesítését a hivatali eskü erejével fogadtuk. Ez az egész becsületünkre számító felhívás, melynek kiirthatatlanul kell a szivekben visszhangoznia, a kötelesség becsületes teljesítésének s a kötelességeinkhez való rendíthetetlen hűségnek szent és elévülhetetlen parancsa. Ez a felhívás, a vádlottak bűnös eltévelyedését kétségtelenül megelőzte.

A büntetőtörvénykönyv 480., 481. §§-ban meghatározott büntett e szerint tényleg fennforog s a vádlottak bünvádi felelőssége is kétségtelen. Még pedig, mint a büntett elkövetője, Margulit, Turcsányi, Sarlay és Lorber a büntetőtörvénykönyv 69. §-ának 1. pontja értelmében. Potinea Lajos irányában a vádat elejtem.

A terhes cselekedet nemcsak a vádlottakra nézve, hanem az államvasuti alkalmazottakra Budapesten összegyűlt ezreire nézve is nyilvánvaló és köztudomású.

Nyilvánvaló pedig Veréb Mihályra és Kardos Antalra nézve is, a kik azzal védekeznek, hogy 20-án reggel állomási helyeiken megjelentek, de a katonák miatt a pályaudvarra nem juthattak. Mert a főtárgyalás adataiból kitűnik, hogy állomásaikra a katonai megszállás dacára is bejuthattak. Hogy pedig megjelenésük nem a hivatali kötelesség teljesítésének célzatával történt, kétségtelenül teszi az, hogy mindketten még ugyanazon napon délelőtt a 13-as bizottság tagjaivá lettek s hogy hivatali kötelességeik teljesítése végett többé nem jelentkeztek.

A felbujtás tárgyában a bizonyíték szintén teljes.

Kétségtelen, hogy a bizottság alakításának eszméje a vádlottak köréből indult ki s hogy a bizottság alakítását és összeállítását nem az államvasuti alkalmazottak ezrei, hanem ezek előzetes tudta és megbízása nélkül a vádlottak kezdeményezték. A bizottság titkos megválasztása az ő befolyásukra történt, az általuk megállapított módon s az általuk összeállított névjegyzék alapján, a melyben nyilvánvaló célzattal minden rétegből a legnépszerűbb s ennélfogva erkölcsi befolyással leginkább rendelkező embereket válogattak össze. Joggal mondhatom tehát, hogy a vádlottak a tizenhármassal szerepére föltölték magukat, hogy a vezetést, a cselekvést s a hatalmat maguknak foglalják le.

A mikor egy testület, mely évtizedek óta becsülettel állotta meg helyét s a képességnek, pontosságának, odaadásnak mindenkor kiváló mértékét tanúsította, a gondjaira bizott intézmény tekintélyének, megbízhatóságának, becsületének kockára tételével, a honfitársak s a haza érdekein irtóztató sebeket ütve ily gonosz tette vállalkozott, azt hiszem, kötelességem azokra az okokra rámutatnom, melyeknek a gyászos eredményt tulajdonítom.

A vádlottak azt vitatják, hogy tettük indító oka a fizetésrendezés kérdése volt.

De minő porszem ez az érdek a hűtlenségnek ahoz a szikla óriásához képest, melylyel az államvasuti tisztviselők hazájuk közigazdasági életének vérkeringését akasztották meg.

Hízen az előző kormányok évekig voltak a hatalom birtokában, a nélkül, hogy az államvasuti tisztviselő kívánságait teljesíthették volna. És az államvasuti tisztviselők nem lázongtak és nem sztrájkoltak. A mai kormány pedig néhány hónap leforgása alatt, melyet majdnem teljesen az ob-

strukció emésztett föl, elhatározó tettel bebizonyította, hogy szívében hordja sorsukat. Benyújtotta a fizetésrendezésről szóló javaslatot, mely a jelenlegi helyzetnél kétségtelenül előnyösebbet céloz.

Hiába vitatják tehát a vádlottak, nem igaz, hogy forradalmi jellegű rendbontásuknak itt rejlik az oka.

Én tekintetes kir. törvényszék a valódi okot a rend és fegyelem fogalmának abban az elzúllásban sőt megvetésében találok, a mi ebben a mozgalomban is orgiákat ült.

Az államvasuti tisztviselők lábbal tiporva a bizalomnak s a hűségnek minden kötelékét, mely hivatali felsőbbségükhöz és a becsületükre bizott államérdekhez a hivatali eskü erejével és a közönséges emberi tisztesség törvényei szerint is fűzte, helyzetük javítását többé nem a köztisztviselő jogok alkotmányos keretében, hanem erőszak alkalmazásával, esküszegéssel és törvénytelen utján akarta kiküzdeni.

Megnyitották szívüket a sajtó egy részének, mely a gyalázatos vállalkozásban méltó fegyvertársul kínálkozott s mely a helyzet, hogy a forrongókat csillapította s oda törekedett volna, hogy követeléseiket az állam pénzügyi helyzetével hozzák összhangzásba. Olajat öntött a tüzre, a szenvedélyeket hamis hírek terjesztésével, izgató jelszavakkal, gyűlölködő ráfogásokkal elvadítani s biztatásokkal az örvénybe kergetni igyekezett.

Igy fészkelte magát kiolthatatlanul elméikben az a meggyőződés, hogy ők dikálhatnak, mert az ő követeléseiket — bármennyire aránytalanok is — az államnak teljesítenie kell, így hatalmasodott el az a balga hit, hogy a sztrájkban oly varázs erővel rendelkeznek, mely előtt kormányok és államok egyaránt feltétlenül meg kell hajolnia, így nőtt nagyra az az irtózatoss önzés, mely az állami és társadalmi rend felforgatásában, az állami tekintély lerombolásával, minden erkölcsi törvényen lelketlenül keresztül gázolva, a vakmerőség paroxismusával zsarolva követelte kielégítését.

Most előttünk hevernek az anyagi és erkölcsi javaknak romjai, melyek a vádlottak gonoszságának bélyegét viselik. Itt vannak a vádlottak is, hogy a törvény szavát meghallják. S itt állok én a közérdek képviselője, hogy a hivatali eskü meggyalázott szentségének s az alapjaiban megsértett jogrend nevében elégtételt kérjek. Nem a bosszu érzetével, hanem a törvény tiszteletéből táplálkozó rendíthetetlen kötelesség érzettel. Én tehát igazságos ítéletet kérek. Az állam érdekéhez méltót és emberségeset.

A VÁROSHÁZARÓL.

A biciklisták megrendszabályozása.

A debreceni kerékpár adó.

Debrecen, június 9.

Tóth Mihály rendőrkapitány urnak, város tanácsához e tárgyban beadott javaslata, célzatát illetőleg, nem csak hogy kifogás alá nem eshetik, de mindenki, még a biciklisták higgadtabb része is, belátja annak szükségét, hogy a széleskedő uracsok megrendszabályoztassanak.

Kifogás alá esik azonban — feltéve, hogy javasolva van — a javaslatnak azon pontja, hogy a biciklisták megadóztassanak, mert mint a tapasztalat beigazolta, a bicikli adó, közigazdasági szempontból, felette nagy hátránnyal jár, még pedig sokkal nagyobb hátránnyal a kis városokban,

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja Harmat arczporát (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizs-porral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. (Kapható 3 színben: fehér, rózsaszín, crém színben.) Mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 korona és 2 korona. Ajánlja továbbá következő arczporait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 korona s 1 korona 60 fillér. Velutin pouder (3 féle színben) kis doboz 60 fillér, nagy doboz 4 korona.

amely azon nagy világvárosokban, ahol a bicikli adót rövid időn eltörölték. Magában Budapesten is tanácskozás tárgyát képezte már több ízben, és képezi ma is a bicikli adó eltörlése.

Először pedig a világvárosok a bicikli adót elsőben azért, mert az adóbevétele, már az első évben is elenyésző csekély volt a remélt összeggel szemben, úgy hogy az adó számottevő jövedelmi forrásnak nem volt tekinthető. De még rohamosabb volt a jövedelem csökkenése az adó behozatalának 3-4 évében, mert ekkor már a biciklisták száma annyira megapadt, hogy a hanyatlás Budapesten is meghaladta a 75 százalékot, vagyis ennyivel kevesebb szám adatott ki.

Ez azonban a veszteségnek csak egyik, könnyen eltűrhető része volt, sokkal súlyosabb veszteség állott elő az által, hogy a bicikli gyárak kénytelenek voltak kezdetben üzemüket megszorítani, a mi által több ezer munkás kereset nélkül maradt, később pedig több gyár, azon számos bicikli raktár sorsára jutott, melyet be kellett csukni. Olyan adónak bizonyult ez mindenütt, melyből több a kár, mint a haszon.

Nagy tévedés az a hiedelem, hogy a biciklizés csak szórakozás, ma még Debrecenben is jóformán annyi bicikli van a kereskedelem és ipar szolgálatában, mint a mennyit sportcélokra használnak, de a sportból üzött biciklizés is oly szükség, hogy azt nem csak hogy nehezíteni nem szabad, hanem lehetőleg előmozdítani kívánatos. Bizonyítást nyújtunk a javaslatot tevő rendőrkapitány ur is, a kit minden irányban a haladás emberének ismerünk. De nézzük csak körül, minő és mely üzletek azok, melyek a bicikli forgalmuk céljaira használják. Nem e azok, melyeknél forgalmuk nagysága folytán az idő pénz. Akár névleg el tudnók őket sorolni. Miért kell őket új adóval terhelni?

De nézzük csak, hány kis mechanikai műhely él a bicikli után, még pedig úgy, hogy kilátása van idő multával úgy meg erősödni, hogy más munkákra is berendezkedhetik. A miből a közönségnek is meglett az a haszna, hogy nem idegenből kell az ilyen műveket meghozatni.

Az adó kivétel nem föltétele annak, hogy minden biciklire, a sorszám használata kötelezővé tétessék. Megkell büntetni, aki a bicikli számot ki nem váltja és nem használja. Ugy hiszem maguk a sport egyesületek fognak legjobban ellenőrizni a szám használatát, ha meggyőződnek arról, hogy a szám a rendnek és nem az adónak a béréje.

Nagyon kívánatos volna, ha úgy az iparosok, mint a kereskedők, a sport egyesületekkel egyetemben lépéseket tennének a tanácsnál a bicikliknek indokolatlan káros megadóztatása ellen. Eső után késő lesz a kopönyeg. Sőt óhajtható volna, hogy Tóth Mihály ur vonná vissza javaslatának ezt a pontját.

B.

Az ondódi tanítóválasztás. Szombaton a városi községi iskolaszék d. e. 10 órákor ülést tart, a melyen megválasztják az ondódi tanítót. Erre az állásra nem kevesebb mint 72 pályázó jelentkezett. — Az iskolaszék, — mint értesülünk — Szini Péter volt állami tanítót, aki huzamosabb ideig, mint hírlapíró működött Debrecenben fogja megválasztani. Szini elsőrangú tanítói oklevéllel rendelkezik s birtokába van az összes szak-, ének-, zene-, torna stb. bizonyítványoknak.

Árverés a csolnakázó tóra. Tegnap tartották meg az árverést a debreceni Csolnakázó tóra s az azzal szomszédos 2 hold 225 négyszögölből álló földterületre, a városházán. A kikiáltási ár 600 korona évi bér volt 10 évre terjedő hatálylával. A legtöbbet ígérő ajánlkozó Makai Mihály debreceni lakos volt, a ki 500 korona évi bért kapta bérbe a tavat és a földeket.

A tavasszi idény alkalmából van szerencsénk a t. közönség b. figyelmébe ajánlani dunsan felszerelt női és gyermekfelöltő ruházuinkat. Nagy választék tavasszi női és gyermekfelöltőkben, selyemszövet és mosó-bluzokban, napernyőkben és esernyőkben. Duns raktár kész kosztümökben. — A felsorolt árak szives megtekintésére felhívjuk a hölgyközönség figyelmét.

UJDONSÁGOK

Megakadályozott öngyilkosság.

— Megcsalt szegény asszony. —

Tegnap az élet apró drámáiból ismert meg egyet a rendőrség. Nincs benne semmi ujszerű. Mint egy régi operettben szokták mondani: Szerették és megcsalták. Az operett-buffó maga is rendszeren hozzá szokta tenni. Hogy az ilyen eset már évezredes történet.

Török Eszter rég óta viszonyt tart fenn Kovács Frigyes volt debreceni lakossal. Évek óta hitegette a szegény asszonyt, hogy el fogja venni s nevet ad a két gyermekének is.

De a hitegetés hitegetés maradt s szegény Török Eszter szaporította egygyel a megcsalt nők számát.

A szegény leány elszegődött cselédnek s úgy tengette az életét nehéz munkában, de azzal a reménységgel, hogy Kovács Frigyes mégis csak elveszi egyszer. Szegényes bére mellett még takarékoskodott is. Majd jó lesz a lakodalomra, gondolta a szegény leány, akinek gyermekeiről is gondoskodni kellett.

Kovács Frigyes pedig szép szóval, újabb ígéretekkel kicsalta tőle a megtakarított 50 koronáját s a mult hét végén eltűnt. Megszökött a házasa elől, itt hagyva Török Esztert két szegény porontyával.

Török Esztert a családás nagyon megtörte s elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Hogy pedig ne váljon meg az élettől s a gazdasszonyától Czigler Hermanné Hatvanutca 57. sz. alatti lakostól bucsuzatlanul, levelet irt neki s egy nappal tervezett öngyilkossága előtt postára adta.

Tegnap akarta elemészteni magát s már el is készítette a marólugot, mikor Cziglerné megkapta a levelet. A kétségbeesett leányt végzetes szándéka keresztülvitelében a rendőrség akadályozta meg.

* **Személyi hír.** Dr. Bakonyi Samu, Debrecen város II. kerületének orsz. képviselője, itthon időzik.

* **Tanári körből.** A tanári kör f. hó 11-én szombaton d. u. 4 órákor tartja évzáró gyűlését a kollegium kistanácstermében. Ez alkalommal Fazekas Sándor reáliskolai igazgató fog előadást tartani a szülei értekezletekről. A gyűlésre a kör t. tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

* **Sorozások Debrecenben.** — Tegnap, a sorozások 3-ik napján a II. korosztálybeli hadkötelesek közül 170 embert állítottak mérték alá, akik közül csak 28 vált be katonának. — Önkénteseknek bevették Dávid Géza, Reke Kálmán, Holländer György és Medgyessy Pál ifjakat.

* **A polgári-kör juniálisa.** Nyári mulatságoknál szinte szokatlan az érdeklődés, melyet közönségünk most a polgári-kör juniálisa iránt tanúsít. Mikor legelőször tudtunk adtuk a bál megtartásának hírét, akkor már megindult a tudakozódás és megkeresés a meghívókért s azóta folyton tart, úgy hogy ezen a héten már kénytelen volt határozatilag kimondani a rendezőbizottság, hogy egy tagja folyvást „készenlét”-ben tartózkodjék a kör helyiségében. Ezt a rendkívüli érdeklődést azzal is meg-

kívánja hálálni a rendezőség, hogy egészen különleges, maradandó emlék gyanánt szolgáló női táncrendeket készített, melynek leírásába és ismertetésébe azonban nem bocsátkozhatunk, nem akarván a hölgyek meglepetését az előzetes ismertetéssel csökkenteni.

* **Uj önkéntesek.** Az első korosztálybeli állításkötelesek közül a második napon a következőket sorozták be önkénteseknek: Miklóssy Dezső, Biró Béla Pál, Weisz Mór, Weisz Aladár és Székely Árpád joghallgatókat, Kovács István technikust.

* **A debreceni szállodások, vendéglősök** stb. ipartársulata holnap, pénteken, az „Angol királynő” fehértermében délután 3 órákor Török Imre elnöklete alatt ülést tart.

* **Majális.** Az ág. ev. iskola ma, csütörtökön délután a nagyerdei fürdőház megettéi tisztáson kedélyes nyári mulatságot tart, mely alkalommal az iskolás gyerekeket az evang. filléregylet újszónával vendégeli meg. A mulatság és tánc este a felnőttek részére ugyanott lámpionok mellett fog tovább folyni, mire az érdekeltek figyelmét ezuttal is felhívjuk.

* **Uj tizkoronás bankók.** A most forgalomban levő tizkoronás bankjegyeket tudvalevően kivonják a forgalomból és helyettük új tizkoronás bankjegyeket fognak kibocsátani. Ezek az új tizkoronások azonban, melyek nyomásával már egy idő óta foglalatossáknak, alig kerülnek a jövő tavasz előtt forgalomba, mert mindjárt a forgalombajutás alkalmával meglehetősen nagy mennyiségre, mint pedig megfelelő tartalékra van szükség. E bankjegyek készítése darabonként körülbelül négy fillérbe kerül a banknak és tapasztalat szerint havonként körülbelül 1,700.000 darab ily bankjegyet igényel a forgalom.

* **Elhunyt tisztviselő.** Szenderfy Béla, az Alföldi Takarékpénztár volt tisztviselője f. hó 7-én, hajnali 4 órákor, életének 42-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Földi részei f. hó 9-én d. u. 5 órákor fognak Timár-utca 35-ik sz. háztól a róm. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonaikat, ösmerőseinket és az elhunynak kartársait bánatos szívvel meghívjuk. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 11-én d. e. 8 órákor fog az egek Urának bemutatni. Debrecen, 1904. június 8-án. Szerető gyermekei: Adrienne, Emil és Elza. Bánatos édes anyja: özv. Szenderfy Józsefné, Csermák Aluiza; gyermekei, illetve testvérek: Szenderfy Ferenc nejevel és gyermekeik, Szenderfy Albertina férjével és gyermekek, Szenderfy Izabella, Szenderfy Antónia, Szenderfy Luiza. Számos közeli és távoli rokonok nevében is.

* **Lakatosok termelő szakcsoportja.** Hirt adtunk már arról, hogy a lakatosok szintén termelő szövetkezet alakítását tervezik. Az alakulást előkészítő nagy értekezletet most hívták össze péntek délután 4 órára, mikor is a teljes szakosztály veszi bírálat alá a tervet.

Teljes tisztolattal:

Darvas Testvérek

Debrecen Plac-utca.

* **Megbüntetett bérkocsisok.** A bérkocsisokra az utóbbi időben ugyan csak rá jár a rud. Még pedig nem a bérkocsik, hanem az igazságszolgáltatás rudja. A rendőrség szigorúan bünteti ugyanis a kihágásért feljelentett bérkocsisokat. Tegnap is sommásan 12 bérkocsist büntetett meg, fejéért 10-10 korona pénzbüntetésre.

* **Száj- és körömfájás.** Debrecen II. állategészségügyi körzete is zár alá helyeztetett, miután a gazdaközönség nagy szomorúságára ebben a körzetben is fellépett a szarvasmarhák közt a száj- és körömfájás.

* **Tűzoltó tanfolyam Budapesten.** Az országos tűzoltószövetség budapesti elnöksége a napokban Hajdu vármegye alispánjához értesítést küldött, mely szerint a tűzoltó tanfolyam az idén augusztus 22-től szeptember 10-ig fog tartani és erre a vármegye területéről 40 kedvezményes és 5 ingyenes hallgatót hajlandók felvenni. A szolgabírók ezt az értesítést a községekben köröztetik és a tanfolyamon résztvenni akarók az előjárásánál jelentkezhetnek. Az ingyenesség úgy az utazásra, mint az ellátásra vonatkozik, ugyancsak a kedvezményesség is.

* **Talált gyermekhulla.** Tegnap hajnalban a rendőrség a Hunyadi-utca egyik félre eső helyén, a helyi-vasút sinei közt egy ideglen gyermekhullát talált, a melyet úgy látszik bűnös anya könnyű szerrel akart eltüntetni, de valami közbejött körülmény megakadályozta abban, hogy alkalmasabb helyre rejtse el. A megejtett orvos-rendőri vizsgálat után megindították a nyomozást a bűnös anya után.

* **A paripa vége.** Lehet, hogy valamikor versenyparipa volt, lehet, hogy versenyeztek érte az urak. Azután letört a kocsi elé került. Végre pedig talyigás ló lett belőle, a ki rezignáltan húzta a két kerékű járművet, nagyokat busulván, hiszen elég nagy volt a feje hozzá, a világ forgandóságán. Tegnap azután földhöz vágta magát S. Nagy Gábor talyigás nagy szomorúságára az utcán s többet nem is kelt fel. Ott lehelte ki párját a nyilt-utca során. S. Nagy Gábor uram meg úgy gondolta, hogy ha elköltözt a Csóré az árnyékvilágból, hát ég vele és lilomszál. Ott hagyta az utcán s csak a talyigát húzta haza. A rendőrség tetejébe nem csak elszállította a kimult lovat az S. Nagy költségére, de még meg is büntette.

* **A karcsuközi gyilkosság** ügyében semmi újabb fordulat nem állott be. A rendőrség szép csendben folytatja a vizsgálatot, de pozitív eredményről még mindig nem számolhat be. Tegnap újabb feljelentés érkezett a rendőrségre, a melynek nyomán, mint értesítenek bennünket, szép eredmény várható s a mely arra enged következtetni, hogy a gyilkos előbb vagy utóbb, de mégis hurokra kerül.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal a következő halálozásokat jegyezte be: Kéki Eszter ref. 19 éves, Szabó András ref. 1 hónapos, özv. Nyeste Andrásné r. kath. 60 éves, Pető József ref. 18 éves, Szenderfy Béla r. kath. 42 éves.

* **Elgázolt öreg asszony.** Hegedüs Sára ötvenöt éves nap-számos asszonyt tegnap súlyos baleset érte. A Miklós-utca végén haladt át a szekérucon, ahol a rövidlátó s gyengén halló öreg asszony nem vette észre egy talyiga közeledését. A talyiga el-

ütötte a szegény asszonyt s keresztül ment rajta. Hegedüs Sára ott maradt a kövezeten, nem birt felkelni. Segítségrel tették kocsira s úgy szállították be a kózkórházba, ahol bordatörést konstatáltak az orvosok.

* **A berlini Medium-per azonosa.** Rotte Anna, aki bámulatba ejtette a Dréher sörresarnokban tegnap este tartott előadásával a közönséget, szombaton este lép fel újra. Különben az egész társulat igen kellemes szórakozást nyújtott az ott megjelent szép és nagyszámu közönségnek. Kitűnő volt Mr. Stanley ur, a ki igen ügyes és új büvészeti mutatványával keltett feltűnést. A társulat öt tagból áll s igen jól van szervezve. Szombat, vasárnap este visszatérnek ismét 2 előadásra a Dréher sörresarnokba.

* **A téglagyári munkások sztrájkja.** A téglagyári munkások sztrájkja még egyre tart s kevés remény van arra, hogy rövidesen véget érjen. Mind az 5 debreceni téglagyárban szünetel a munka s a békéltetési kísérletek meghiúsultak. A munkások ezer téglá után, máglánként 1 korona 60 fillér béremelést kívánnak, de úgy látszik kevesebbel is megelégednének. A gyárosok azonban még érdemleges határozatot a követelések ügyében nem hoztak.

* **A házasulandó ifjak miatyánkja.** Mi leendő oldalbordánk, ki vagy egy gazdag ember leánya, jelentessék be a te hozományod. — Jöjjön el apád félgazdagsága. — Legyen meg a te viruló ifjuságod, miképpen most, azonképpen évek múlva is. — A mi mindennapi kártya, ital és dohánypénzünket add meg bőven, de az esküvő előtt. — És bocsásd meg, ha elme-gyünk a kávéházba, miképen mi is meg-bocsátunk, ha nem kell veled bálba és színházba mennünk. — És ne vigy minket a divatúru kereskedésbe. — De szabadíts meg a nyelvedtől, mert tied a fecsegés hatalmas eszköze most és életed végeig, — de azontul Am — nem!

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon tisztelőinknek, barátainknak és jóembereinknek, a kik felejtethetetlen jó gyermekünknek végtisztességén megjelenni, ez által fájdalomkon enyhíteni, valamint irántunk való jóindulatuknak kifejezést adni szivesek voltak, ezennel legőszintébb és legforróbb köszönetünket fejezzük ki. Dr. Vedródi Viktor és neje Porttort Katalin.

* **A Bocskai ligetbe** tervezett kirándulás előkészületei mind szélesebb arányokat öltenek s ma városunk minden társadalmi rétege élénken érdeklődik a kedélyesnek ígérkező kirándulás iránt. — A táncrendezés fontos kérdésének ellátását ifjabb Ozory István vállalta magára, aki, egyik jó debreceni kiváló zenekar kifejtett összműködésében előre is biztosít, hogy a leányos szülők csak a legutolsó vonattal fognak a ligetből visszatérni. A férfiak megnyugtatóására elárulhatjuk, hogy az uzsonna és bor-kérdés megoldása a leg-hívatottabb kezekbe tétetett le és megfelelő intézkedés történt elegendő számú kalabriász és preference-asztalok felállítására iránt is.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Valódi angol és Sollingeni acél** áru különlegességek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek, rendkívül olcsón kaphatók Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

* **Férfi és gyermek szalmakalapok** óriási választékban Feketénél.

* **Nyári kert.** Kellemesebb nyári kert nincs Debrecenben, mint a Márkus Jenőé, a hol reggeltől késő estig árnyasfák alatt, tiszta kellemes levegőn fogyaszthatja el a közönség reggeli, ebéd, uzsonna, vagy vacsoráját. Mindég gazdag, változatos étlap. Este 11 óráig friss korona sör, jégbe-hűtött italok. Vasárnap bak sör csapolás. Szerdán Magyarai testvérek, vasárnap Kiss-Bóla zenekara játszik. Báro Edelsheim Gy-Lipót-féle borok literenkénti kimérése.

* **Aradvidéki kitűnő asztali ó-bor,** 1 liter 32 krajcár Tóth Kálmán fűszer- és bor üzletében.

* **Kitűnő tápláló-szer egészséges** gyermek számára a Kufeké-féle gyermekliszt tehéntejjél, vagy a nélkül, mert jó ize következtében a gyermek szívesen veszi, könnyen emészthető, mert a benne foglalt keményítő anyag dextrinné és cukorrá változik és ezért Kufeké-gyermektejet már az első hónaptól kezdve lehet a gyermeknek adni. Továbbá helyes arányban megvannak benne a anyatejben foglalt tápláló anyagok, tehát a tehéntej-bez jó hozzátétel és ásvány s tojásfehérje tartalmával kiváló mértékben elősegíti a csont és izomfejlődést.

* **Teljes tennis felszerelés,** tennis rakettek, labdák, bálók, valamint a legjobb minőségű football és füles labdák olcsón beszerezhetők Mentze Henrik ujdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna utca sarkán. Rakett huzása és javítása elvállaltatik.

TÁVIRATOK.

A delegációból.

Budapest, június 8. A magyar delegációban ma délután Burián a király nevében megköszönte a delegátusok áldozatkészességét. Fireczák, Szápáry és Széll Kálmán tevékeny működését. Széll Kálmán viszont 6 Felségét, a királyt dicsőítette. Ezzel a delegáció befejezte működését.

A vasuti sztrájk a törvénytörés előtt.

Budapest, június 8. Ma délelőtt Vázsonyi dr. fejtegette hosszabb beszédben, hogy a vasutas nem közhivatalnok, délután pedig Sarlay és Szeide védelmére terjeszkedett ki, a kik véletlen körülmények folytán jutottak helyzetükbe, de voltaképen önzetlenül folytatták a békeközvetítést. — Ezután Baracs dr. védve Lorbert, azt bizonyította, hogy mikor megválasztották a 13-as bizottságba, nem is volt Budapesten.

Elpusztult orosz ágyunaszádok.

London, június 8. A Daily Telegraph jelenti Tokióból tegnapi kelettel: A IV. hajóraj parancsnoka, a ki a Port-Arthur előtt végzett kutató utjáról visszatért állomáshelyére, jelentést tett a névszerint ismeretlen, de a Giliak mintájára épült orosz ágyunaszád elsüllyedéséről. Azt is jelentik, hogy egy másik orosz ágyunaszád, mely ugyanolyan alakú volt, ugyanaabban az időben a parttól mintegy egy mértföldnyire repült a levegőbe.

A memersi árviz.

London, június 8. A memersi árvíznek eddig kilenc ember esett áldozatul. Több lakónak hire veszett. A légszesztartó felrobbant. Nem tudni, hogy a robbanásnak nem-e voltak áldozatai.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A máramarosszigeti bankbukás.** A máramarosszigeti bankbukás tegnapi folytatlagos felebbviteli tárgyalása kilenc óra-

korkezdődött meg. A főtárgyalás elején dr. Szeőke főügyész-helyettes folytatta és fejezte be az ügy mélyén szántó, tanulmányozáson alapult hatalmas vádbeszédét. Dél előtt 10 órakor kezdett beszélni a védelem első képviselője, dr. Bartha Odön országgyűlési képviselő. Bartha, a ki Szöllőssy Antal elsőrendű vádlottat védte, déli fegyőráig, tehát három órán át beszélt s kiterjeszkedvén a bűnpör minden legkisebb részletére, sűrűn igyekezett cáfolni a közváltó kijelentéseit. Délután dr. Fejér Ferenc s a többi védők beszéltek. Itélelhoztalra ma kerül a sor.

§ Gondnokság. A debreceni törvényszék Mártonffy Imre hajduböszörményi lakost gondnokság alá helyezte.

HIREK.

Éjjeli posta.

A király a helyőrségi kórházban. (Éjjeli expressz tudósítás.) Ő felsége ma délelőtt háromnegyed tíz órakor gróf Paar és Bolfras főhadsegédek és Driancourt őrnagy, szárnysegéd kíséretében meglátogatta a Hungária-ut 110. szám alatt levő XVI. számú helyőrségi kórházat, a hol Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok, Jögtinger vezértörzsorvos, Kauti főtörzsorvos, Gömör Kálmán törzsorvos, Salvini őrnagy, az egészségügyi csapatok parancsnoka és a kórház főorvosa fogadták. Lobkovitz üdvözlő szavai után Jögtinger jelentést tett az uralkodónak, hogy a kórházban jelenleg 531 beteg van. A király kis ideig beszélgetett a fogadására összegyűlt urakkal, aztán Gömöri törzsorvos kalauzolásával először az I. számú pavillont, ahol a sebészeti osztály van, azután a III. számú belgyógyászati pavillont nézte meg. Benézett a fürdő- és konyhahelyiségekbe és az apácák szobájába, ahol Eder Szerafin főnöknőt megszólításával kitüntette. Aztán a kórház gyönyörű kertjébe ment, ahol hosszan beszélgetett a beteg katonákkal. — Háromnegyed órai ott tartózkodás után a király a Lehel-téren, Váci-köruton és Zrínyi-utcán keresztül visszahajtatott a várba.

Szőlősgazdák a kormánynál. (Éjjeli expressz tudósítás.) Baranyamegye szőlősgazdáinak küldöttsége Tormay Károly és Kiss Ernő képviselők vezetése mellett ma járt Tiszánál és Tallián földmivelésügyi miniszternél, hogy az olasz bor ellen tiltakozzanak. A küldöttség szónoka Kiss Vilmos tanító volt. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány tudatában van kötelességeinek. A kormány mely évekkal ezelőtt nagy áldozatok árán megkezdte az elpusztult szőlőterületek felújítását, nem követheti azt az örült politikát, hogy az eredményeit hibás intézkedéssel megsemmisítse. A tárgyalások jelenlegi folyamatáról nem adhat egyelőre felvilágosítást, de biztosíthatja a szőlősgazdákat arról, hogy érdekeik nem szenvednek csorbát. Azután Tallián Béla jelentette ki, hogy a szőlősgazdáknak semmi okuk arra, hogy kétségbeessenek. — Kérte a küldöttséget, hogy bizzanak benne. — Ma délelőtt járt a budaeőrsiek háromszáz tagu küldöttsége Hegedűs Károly elnöke alatt Tallián földmivelésügyi miniszternél, hogy az olasz borvám ellen tiltakozzék.

Körözött sikkasztó és váltóhamisító. (Éjjeli expressz tudósítás.) A budapesti királyi törvényszék vizsgálóbírája elfogadási parancsot adott ki Popper József 55 éves ügynök ellen, sikkasztás és váltóhamisítás miatt. Popper Révai Zsigmond ékszerésztől 2756 korona értékű ékszert vett bizományba, a melyért biztosíték fejében egy 2000 koronáról szóló fedezeti váltót adott át. Az ügynök azonban a bizományba vett ékszereket elzálogosította és megszökött. A váltó peresítése alkalmával aztán az is kitudódott, hogy az azon levő Jakab Popper und Söhne aláírás hamis. A sikkasztó és váltóhamisító középtermétű, ősz hajú és bajuszos és melléig érő ősz szakállt visel. Arca hosszukás, orra nagy és görbe. Magyarul, németül beszél.

A testvérek.

(Folytatás.)

Csontainé természetesen egy pillanattig sem kételkedett abban, hogy az urában minden tekintetben megbízhat. Végre is annyi esze annak is van, hogy haszontalan loocsogás és fecsegéssel valahogy fel ne áldozza a jólétet.

Csontainé így avatta be a titokba az urát. Elmondta neki, hogy az évi járadék tulajdonképen Margitnak és Elemérnek szól, de neki volt annyi sütni valója, hogy a saját családja boldogságára használja fel. Szemesnek a világ. Ügyesség és életrevalóság kell a küzdelemhez, mert a sült galambok csak a mesében repülnek az emberek szájába. Elmondta, hogy Jenő, a dusszadag ifju megkérte a Margit kezét, hogy arra a leányra öríási vagyon, gondtalan élet, jólét, boldogság várna, de Margitot nem adhatják ki a kezük közül, mert a melyik pillanatban kiadnák, a másik pillanatban már vége lenne a tízezer korona évi járadéknak.

— No hát, ezt ügyesen csináltad aranyos feleségem, — jegyezte meg Csontai. — Margitot csakugyan nem szabad kiadnunk. Már inkább ő nélkülözzék, mint mi, hiszen Margit úgy is hozzá van szokva s azután ő csak egy leány, de mi hárman vagyunk. Te, én és a leányunk Vilma.

— Helyesen gondolkozol, — válaszolta Csontainé. — Látom, hogy megértettél.

Most aztán elbeszélte Csontainé, hogy mit tett Margittal s rátért céljára, a mit az urával akart megvalósítani.

— Mától kezdve mindennap korán reggel te fogsz kimenni a kertbe.

— Igen, édes lelkem.

— Te viszed el a kenyeret és vizet.

— Ugy lesz galambom!

— Beszélgetned nem szabad Margittal.

— Nem is fogok angyalom.

— A szived meg ne lágyljon, valahogy meg ne szánd, mert akkor jaj neked.

— Dehogyan szánom meg. Ugy lesz minden, ahogy te akard gambom.

Reggel korán be is pakolt Csontainé s az urát elküldte missiója teljesítésére. Örömmel és elégedettséggel nézett utána s elgondolta magában, hogy a dolgát milyen ügyesen rendezte el s milyen pompásan megy minden.

(Folyt. köv.)

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplombazár.

Raktárra érkeztek:

Franczia batist.

Zephyr. Mosó grenadin.

Angol ruha-vásznak.

Himzeit és áttört batist.

Mosó kretonok.

Órlási vá'aszték!

Pénzkölcsönt!

mellett, 7 százalékra Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálók birtok és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy felcserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály, bankbizományos Budapest,
Sövetség-utca 11-ik szám. — Válaszbélyeg csatolandó!

Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város
Főispánja.

336/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén kinevezés folytán megüresedett 1 (egy) számvevőségi számtartó állás fog rálasztás útján betölteni, mely állás 1800 korona fizetés és 300 korona lakaspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok akik erre az állásra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi június hó 20. napjának délután 5 órájáig annyival inkább nyújtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Debreczen, 1904. május 24.

Domahidy Elemér,
főispán.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Felhívás.

Mindazon t. vevőkhöz, kik szobapadlójukat óhajtják szép és tartós színre mázolni, vagy konyhaberendezésüket, ablak- és ajtóikat ujjá festeni, forduljanak bizalommal

Neumann Nándor

kizárólagosan berendezett festék, lakk és kence nagykereskedőhöz

Hatvan-utca 5. sz, Bignió-ház. Telefon 205.

Saját érdekében kérem

ha női ruha szövetekre fehér, sima, mintázott és divatos színes **ruha batisztokra**

az az bárminemű rőtös- és rövidáru cikkekre szükség van nézze meg a

Maradék Áruházat Ranunkel-ház Piacz-utca 19-ik szám, ahol

minden olcsó és semmi sem drága.

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni“.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

A nyári idényre,

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

Jégszekrényeket.

Önműködő fagylaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket.

Tükrözött kerti golyókat,

Sodrony borítékot

és szabadalmazott

legjobb befűző tüvegeket,

a leggyorsabb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése
Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Hajdusági Bajuszpedrő.

Szép bajusz

Védjegy.

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotsnek V. Emil utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszeráránál.

A természetes keserűvizek sorából — magasan kiemelkedik a Schmidthauer-féle

Igmándi keserűviz,

mely a székrekedés és azzal járó belső bajoknak, u. m.: étvágyhiány, gyomor-felfúvódás, — aranyér, vérbőség stb. páratlan természetes gyógyítója.

Már fél ivópohárral reggelizés előtt használva, teljesen fájdalom nélkül hat, a nélkül, hogy a szervezetet gyöngítene.

Kapható Debreczenben mindenütt úgy egész, mint a közönség kényelmére a 2—3-szori használatra elegendő kis fél üveges töltésben is. Utasítás mellékelve.

Fél üveg 30 fillér.
Egész üveg 50 fillér.

Ezer orvos ajánlja

legjobb táplálékot

egészséges és gyomorbeteg

Gyermeknek

Kitünően bevált

hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás stb. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek

emésztési zavarokban.

Kapni gyógyszerárakban és drogeriakban. Gyár **R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.**

A ki
olcsón, jól, praktikusán és modernül
épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21

Templomok, városi lakónházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonírozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a közeves, hófaragó és acemesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Kiadó üzlethelyiség

A Kossuth-utca 6. számú háznál a jelenlegi „BODEGA“ üzlethelyiség, az udvarban levő raktárral, vagy anélkül 1904 augusztus hó 1-től kiadó.

Értekezhetni: **Kaszanyitzky Endre** üveg- és porcellán üzletében, Piacz-utca 57.

Egy éves önkéntesek, tartalékos tisztek és tisztjelöltek,

kik ez évben fognak bevonulni bármely fegyvernemhez, nálam a legelegánsabban és szabályszerűen, a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban szereltetnek fel. Nyomatott árjegyzéket készséggel ingyen és bérmentve szolgállok.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzletében,
Debrecze Kossuth-utca 4. szám.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Leveleiben tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

FÜGGETLEN fiatal nővel óhajt megismerkedni fiatal ember: Levelet „Béla” címre főpostrestante kér.

Ajánlat.

BORSY-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb csukorka 1 doboz 20 fillér. — Kapható Buday cukrászda, Jósa és Jóna droguerijában.

HAJÁPOLÓ és festőszerek, fodrász kellékek, borotválkozó krémek, illatszerek, pipercikkek és mosószappanok jutányos árban beszerezhetők. Márton Gyula üzletében a Bika szálloda mellett.

SZALON garnitúra behuzását, diványok, matrácok elkészítését, átalakítását, jutányosan vállalom. Jámbor Zsigmond, kárpitos. Csillag-utca 19. szám.

KITŰNŐ minőségű törmelék csokoládé 1 kgr. 1 frt. kapható Lusztig és Bán, fűszer nagykereskedésében. Simonffy-utca (városi bérház).

EGY szoba, konyhából álló két lakás azonnal kiadó. Erzsébet-ut 22. sz.

KIADÓ 2 bolt lakással vagy a nélkül, nagy forgalmu helyen: fodrásznak, hentesnek, kávéfőzőnek. Booskay-tér 1.

EGY jó házból való 18 éves leány, ki jól beszél angolul, 6-14 éves gyermekek mellé ajánlkozik. Czim a kiadóban.

Kereslet.

CSOMAGOLÓ lányok a szappan gyárba felvétetnek. Kölső-vásártér 3. szám.

KERESKEDELMIT végzett pénztánoknál felvétetik, Klein Ignác fűszerkereskedésében. Csakis írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe.

ÜGYES varrólányok felvétetnek azonnal. Piacz-u. 9. az emeleten.

Eladás.

ELADÓ HÁZAK: 1. Csokonai utca 37. szám. 2. Baros-utca 24. sz. házastelek. Értesítést ad a Debreczeni első takarékpénztár titkárja.

NYIL-UTCZA 136. sz. ház eladó vagy nagyobbért elcserélhető.

JÓ karban levő olcsó kerékpár eladó. Czim a kiadóban.

EGY jó karban levő kerékpár olcsón eladó. Cserepes-u. 6. szám.

ELADÓ egy adómentes ház, törlesztésre is olcsóért. Értékezhetheti Czegléd-u. 11.

ELADÓ egy kisebbzerű ház jutányosan, utcára bolt ajtóval. Csillag-utca 19. sz.

ELADÓ ház. Ferencz-József-uton (Ujkert elején) gyümölcsös és szőlő, sürgősen eladó. Czim a kiadóban.

ELADÓ az Ujkertben 800 négyszögöl szőlő-termes, ez évre eladó. Péterfia-u. 23. sz.

Az egész világból jövő hálairatok és elismerő levelek fényes tanúbizonyságot tesznek arról, hogy a HAJÓS-féle ARADI

IBOLYA-CREM

szeplő, májfolt, bíbircs bőrvörösség és minden nemű arctisztatlanság ellen feltűnő jó és utólríthetetlen készítmény, a bőrbre rögtön felszívódik, hatása bámulatba ejtő.

Nappal is használható. Egy tégely ára 1 kor. Aradi ibolya-creme szappan 70 fillér. Ibolya-hőlgypor fehér, rózsás és krém színben 1 doboz 1 kor. 20 fillér. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg ára 1 korona. Kapható a készítőnél és feltalálónál:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában Aradon

Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Kapható: Tóth Béla gyógyszer-tárában, Debreczen.

Figyelmeztetés! A bevásárlásnál csakis Hajós féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

A TAVASZI és nyári idényre

érkezett mosó áru újdonságaimat, u. m. Cosmanosi duchesse szaténok, francia kartonok és batistok, pikék, áttűzött fehér ajour és himzett batistok, fiu ruhákra való cérna szövetek, első rendű minőségű cérna-fonal, creás és rumburgi vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós-jegyű havasi vásznak, csipkefüggönyök, ág- és asztalterítők, saját készítettésű paplanok, harisnyák, keztyűk és minden nemű rövidárak raktárát olcsó, szabott árával mellet ajánlja teljes tisztelettel

Nádudvari Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

Főtér,

a nagytőzsde mellett.

Fris áruk, — olcsó árak, figyelmek kiszolgálás.

KONTSEK GEZA
PIÓK ÜZLETE

AJANLOM
UJONNAN MEGNYIT
FIÓKÜZLETET
A T. C. Z.
VÁSÁRÓ KÖZÖSSÉG
FIGYELMÉBE.

RAKÓCZY-UTCA.

CSAPÓ UTCZA

Gyönyörű szines és fekete Grenadin és Etamin áttört szövetek

érkeztek

óriási választékban:

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Ne az osztrák, hanem a magyar készítményt pártoljuk!

Kitűnő bedörzsölőszer

Lovaknak

a Szentmihályi-féle

„VIKTORIA”

erősítő-folyadék

(Restitutions-fluid)

A m. kir. földművelés-

ügyi miniszterium

31289-1903. sz. ren-

deletével engedélyezve.

Versenylovaknak és nagy nejtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartása nélkülözhetetlen. Minden esetben kitűnő hatású, ahol a fáradt és beteg állatnak erősítő vagy gyógyító bedörzsölésre van szüksége. — Kapható minden gyógyszer-tárban, Budapest Török József gyógyszer-tárában és Kochmeister Frigyes gyógyszerkereskedésében. A magyar mezőgazdák szövetkezetében. — Debreczenben főraktár TÓTH BÉLA ur gyógyszer-tárában.

Készíti: Szentmihályi Gyula gyógyszerész
Ára 2 kor. 40 fill. — Balaton-Boglár.